

OPERENEC OKOLO NÁS

Kuvik vrabčí – najmenšia európska sova

Kuvik vrabčí (*Glacidium passerinum*) patrí do radu sovotvaré (*Strigiformes*) a v rámci neho do čeľade sovovité (*Strigidae*). V niektorej literatúre sa môžete stretnúť i s názvom kuvičok vrabčí. Jeho druhový názov súvisí s rozmermi jeho tela, ktorými pripomína vrabca. Táto drobná sova dorastá iba do veľkosti 16 až 19 cm, pričom rozpätie krídel má 34 až 38 cm.

Samec i samica majú rovnaký vonkajší vzhľad. Samica má však o niečo väčšiu hmotnosť ako samec (70 – 75 gramov, resp. 55 – 62 gramov). Celkové zafarbenie mäkkého peria tohto vtáka je hnedé. Chrbtová strana tela je tmavohnedá s bledšími škvrnami. Brušná strana je svetlohnedá s tmavšími škvrnami. Perie na šiji pod hlavou tvorí priečny pásik. Operené má aj nohy. Jeho poznávacím znakom pri pohľade spredu je oblúte telo a okrúhlastá hlava s veľkými očami, ktoré sú umiestnené vpredu. Nad očami má biele krátke pierka. Hákovitý zobák je voskovožltej farby, pri koreni je zelenkastý a je čiastočne prekrytý perím.

Kuvik vrabčí (Glacidium passerinum)

Zvykne sedávať na konári, nepokojne sa vrtí a myká chvostom. Ozýva sa najskôr výrazným spevom, za ktorým nasledujú tiché tóny „túú-dúúúú-dú“ pripomínajúce zvuk flauty.

Pohybuje sa rýchlym skackavým letom. Loví za súmraku a za svitania, v čase kŕmenia mláďat po celý deň. Na korisť striehne z vyvýšeného miesta. Okrem výborného zraku využíva pri love koristi i mimoriadne citlivý sluch. Napriek tomu, že je iba o málo väčší ako vrabec, patrí k odvážnym a dravým predátorom. Počas letu chytá malé vtáky – najmä spevavce (čížiky, pinky, žltouchvosty, stehlíky, sýkorky, oriešky). Jeho potravu tvoria tiež drobné cicavce z radu myšotvaré, piskortvaré a mäsožravce lasicovité. Ojedinele loví i plazy (jašterice). Výnimočne chytá i väčší hmyz, najmä chrobáky. Korisť nosí a trhá mocným hákovitým zobákom. Usmrcuje ju ostrý-

mi pazúrmi čiernej farby. Ulovené vtáky zbaví peria a odtrhne im hlavu, rovnako ako cicavcom. Zvyšnú potravu ukladá do dutín alebo búdok, zvyčajne v zime.

Hniezdi raz ročne v hniezdnych dutinách po d'atľoch (d'atľovi veľkom a d'atľovi trojprstom) v období od apríla do augusta. Samica znáša štyri až sedem bielych vajec guľovitého tvaru, na ktorých sedí 28 dní. Samec ju v tom čase kŕmi. Po vyliahnutí mláďat nosí potravu samec, samica ju preberá, upravuje a kŕmi ňou mláďatá. Po dosiahnutí veku jedného mesiaca sprevádzajú rodičia svoje mláďatá ešte aspoň tri týždne. Pohlavne dospievajú v prvom roku života.

Kuvik vrabčí patrí k stálym druhom. Žije v severnej Európe a Ázii a vo vysokých pohoriach iných častí Európy. Súvislý areál jeho rozšírenia sa tiahne od Škandinávie a Pobaltia na východ celý pásmom euroázijskej tajgy. Ostrovčekovito obýva horské oblasti strednej a južnej Európy (Alpy, Karpaty, Sudety, pohoria Balkánu). Vyskytuje sa v ihličnatých a zmiešaných lesoch, väčšinou v hornatej krajine. Na Slovensku žije od nadmorskej výšky 410 metrov iba v pohoriach s prevahou ihličnatých porastov, najmä v starších smrečinách. Medzi oblasti jeho výskytu patrí Veľká a Malá Fatra, Nízke a Vysoké Tatry, Chočské vrchy, Volovské vrchy, Horná Orava, Skorušinské vrchy a Podtatranská brázda. Fotografia ho zachytáva v lesoparku Baba pri Svite.

Kuvik vrabčí na vrcholci ihličnatého stromu

Podľa súčasnej legislatívy patrí k chráneným druhom európskeho významu, pričom spoločenská hodnota jedného jedinca predstavuje 1327,75 €.

*Danica Božová
Fotografie: Vladimír Boža st.*